

IV. OSNOVNA ŠOLA CELJE

»Geniji v kratkih hlačah«

Zgodovina osnovnošolskih glasil v Celju

Avtorici:

Nina Anastazija Ilić, 7.b
Anja Počivavšek, 7.b

Mentorica:

Jerneja Pavlič, prof. nem. in zgo.

Mestna občina Celje, Mladi za Celje

Celje, 2010

Zahvaljujeva se gospodu Janku Germadniku iz Osrednje knjižnice Celje, ki nama je pomagal pri zbiranju gradiva. V veliko pomoč nama je bila gospa Valentina Tominec iz Šolskega muzeja Slovenije, saj je posredovala podatke o najstarejših celjskih glasilih. Za nasvete in pomoč se zahvaljujeva tudi ravnateljici Nevenki Matelič Nunčič. Posebna zahvala pa velja najini učiteljici slovenščine gospe Barbari Vukovič, ki je nalogo lektorsko pregledala.

KAZALO

KAZALO	- 2 -
POVZETEK	- 3 -
1 UVOD	- 4 -
1. 1 Opredelitev področja raziskovalne naloge	- 4 -
1. 2 Namen in cilj raziskovalne naloge	- 4 -
1. 3 Hipoteze	- 5 -
1. 4 Metode dela	- 5 -
2 TEORETIČNI DEL	- 6 -
2. 1 Zgodovina šolskih glasil na Slovenskem	- 6 -
2. 2 Zgradba in oblika šolskih glasil	- 10 -
2. 2. 1 Vrste glasil	- 10 -
2. 2. 2 Pogostost izhajanja	- 10 -
2. 2. 3 Zunanja podoba	- 11 -
2. 2. 4 Izbrane teme in vsebine	- 11 -
3 GLASILA CELJSKIH OSNOVNIH ŠOL	- 13 -
3. 1 Prva celjska osnovnošolska glasila	- 13 -
3. 2 I. OŠ Celje	- 15 -
3. 3 II. OŠ Celje	- 18 -
3. 4 III. OŠ Celje	- 19 -
3. 5 IV. OŠ Celje	- 21 -
3. 6 OŠ. Frana Kranjca	- 25 -
3. 7 OŠ Frana Roša	- 26 -
3. 8 OŠ Lava	- 30 -
3. 9 OŠ Hudinja	- 32 -
3. 10 OŠ Ljubečna	- 34 -
3. 11 OŠ Glazija	- 35 -
4 ZAKLJUČEK	- 37 -
5 SEZNAM SLIK	- 39 -
6 VIRI IN LITERATURA	- 41 -

POVZETEK

Šolsko glasilo prikaže utrip posamezne šole, je priložnost za učence, da se preizkusijo v novinarskem pisanju, objavijo svojo prvo poezijo ali prozo, ilustracijo ali fotografijo iz šolskega izleta.

Namen naloge je prikazati zgodovinski pregled celjskih osnovnošolskih glasil ter prikazati njihovo podobo in teme, ki so se v preteklosti zelo spreminjale.

Ugotovitve naloge so, da je šola z največ izdanimi glasili OŠ Frana Roša, z najmanj pa OŠ Ljubečna. Pomembna ugotovitev je tudi, da večina celjskih osnovnih šol glasil ne hrani sistematično, s tem pa izgubljajo tudi del svoje dediščine, kar bi v prihodnosti bilo treba spremeniti.

1 UVOD

»Plaz se je tako rekoč sprožil. Vse je delalo, hitelo, se borilo in si prizadevalo, da bi kmalu prišlo do rojstva prvega izvoda šolskega časopisa. In, roko na srce, tega ni bilo malo.«¹

V šolskem glasilu je viden utrip vsake šole. Učenci, ki sodelujejo pri nastajanju letga, se veliko naučijo, ostali, ki ga samo berejo, pa jim služi kot vir informacij o šoli in kot dobra zabava.

1.1 Opredelitev področja raziskovalne naloge

V raziskovalni nalogi sva se opredelili na področje šolskega novinarstva, natančneje tiskanega medija, ki v okviru teh interesnih dejavnosti nastaja – šolskega glasila. Najprej so naju zanimala tako osnovnošolska kot tudi srednješolska glasila, vendar sva kmalu ugotovili, da bi bila v tem primeru raziskava preobsežna, saj so srednješolci na tem področju zelo aktivni, vendar tudi osnovnošolci za njimi ne zaostajajo dosti.

1.2 Namen in cilj raziskovalne naloge

Z namenom, da ugotoviva, kakšna so bila osnovnošolska glasila v preteklosti, kdo jih je pisal, kolikokrat na leto so jih učenci izdajali, kako so jih naslovili, kako so bila urejena ter kakšne teme so učenci izbirali, sva pregledali vse ohranjene tovrstne liste. Pri tem sva si zadali tudi cilj, da ugotoviva, kako šole skrbijo za svoja glasila. Ker so davnega leta 1991 na naši šoli podobno raziskovalno nalogo že naredili, le da ta ni bila s področja zgodovine, se nama je zdelo zanimivo, da vidiva, kako so se glasila v zadnjih dvajsetih letih spremenila.

V raziskavi sva si zadali cilj, da bova naredili zgodovinski pregled vseh ohranjenih celjskih osnovnošolskih glasil ter na kratko predstavili podobo, teme, rubrike, avtorje ter uspešnost posameznih glasil v slovenskem prostoru, saj so vsako leto najboljša glasila tudi nagrajena.

¹ Slavko Pregl, Geniji v kratkih hlačah, Založba GYRUS, Ljubljana 2000, str. 53.

1. 3 Hipoteze

V raziskavi sva postavili naslednje hipoteze:

1. Vsaka celjska osnovna šola je v času svojega obstoja izdala vsaj eno šolsko glasilo.
2. Več kot 50 % šolskih glasil v Celju je izhajalo le enkrat letno.
3. Mlajše osnovne šole so v svoji preteklosti izdale manj glasil kot tiste z daljšo tradicijo.
4. V zadnjih petnajstih letih je zaradi vedno bolj razširjene uporabe računalnikov nastalo več šolskih glasil.
5. Vsaka šola hrani svoja glasila v šolski knjižnici.

1.4 Metode dela

Pri raziskavi sva najprej pregledali literaturo na področju šolskih glasil in se tako seznanili s pomembnejšimi prelomnicami njihovega nastanka na Slovenskem. Da nama bi bilo delo pri pregledu glasil lažje, sva se s pomočjo učbenikov za šolsko novinarstvo seznanili tudi s tem, kakšna glasila sploh poznamo, kako nastajajo in kakšna je njihova zgradba in vsebina. Ker kar nekaj glasil ni več ohranjenih, nama je bila v veliko pomoč raziskovalna naloga, ki so jo na to temo napisali na naši šoli leta 1991.

Nato sva pregledali vsa osnovnošolska glasila, ki jih hrani Domoznanski oddelek Osrednje knjižnice Celje (OKC). Vendar sva kmalu ugotovili, da v knjižnici niso shranjeni vsi tovrstni šolski listi. Po elektronski pošti sva kontaktirali vse osnovne šole v Celju in na tistih, ki so nas bili pripravljeni sprejeti, sva prebrskali po njihovih zalogah tovrstne šolske dediščine. Ker sva naleteli na imena šol, kot so Osnovna šola I. celjske čete ter Osnovna šola Veljka Vlahoviča, sva morali pobrskati tudi po zgodovini posameznih šol in kratek prikaz preteklosti vsake šole nam olajša zgodovinski pregled glasil.

Raziskovalna naloga je vsebini primerno tudi slikovno opremljena predvsem z najinimi fotografijami šolskih glasil. Za fotografije sva uporabili digitalni fotoaparatus Sony DSC-W150.

2 TEORETIČNI DEL

2. 1 Zgodovina šolskih glasil na Slovenskem

O osnovnošolskih glasilih lahko govorimo šele od reforme šolstva. Prvo glasilo v slovenskem prostoru je bilo izdano na Ljubljanskem semenišču, okoli leta 1823. Rokopis se je imenoval *Vaje*. Naslednji trije rokopisni izdelki, ki bi jih lahko uvrščali med glasila, so prav tako nastali v semeniščih: *Društveno glasilo* (Celovec, 1831/32), *Pesme za pokušno* (Celovec, 1832-1835) in *Zvezek pesmi* (Ljubljana, 1833), ki so nastala pod vplivom Antona Martina Slomška, ki je v celovškem semenišču prirejal tečaje slovenščine ter vzpodbujal pisanje mladinskih in poljudnih besedil. Leta 1846 je na mariborskem učiteljišču izšla *Sprotuletna vijolica*, v tem času pa je na ljubljanskem liceju izhajal rokopisni dijaški list. *Vesna* pa se imenuje glasilo, ki je izhajalo v Celovcu kar osem let (od 1848 do 1856). V ljubljanskem Alojzijevišču so med 1848. in 1852. letom pisali domoljubni list *Daničica*.²

Pomembno vlogo pri razmahu šolskih listov ima celovski profesor Anton Janežič, ki je ob eni šolski uri slovenščine ter privatnih krožkih ob rokopisnem časopisu *Slavija* navduševal dijake za pisanje. Prvi poizkus zasnove današnjih osnovnošolskih glasil naj bi bil nižješolski list *Daničica*, za katerega ni znano, ali je tudi resnično zaživel.³ Eden najbolj zanimivih rokopisnih dijaških listov, ki je nadaljevanje *Slavije*, so *Vaje* iz šolskega leta 1854/55, kjer so svoje prve korake v književnosti naredili kasneje pomembni literati, najbolj znana med njima sta Fran Erjavec in Simon Jenko.⁴

Slika 1: Naslovnica rokopisnega dijaškega lista Vaje.

² Miha Mohor, Glasovi mladih, Javni sklad RS za kulturne dejavnosti, Ljubljana 2008, str. 41.

³ Mohor, Košir, Stanonik, Naš čas-opis, Delovni zvezek za izbirni predmet šolsko novinarstvo za 7.,8.,9. razred osnovne devetletne šole, založba Rokus, Ljubljana 2003, str. 7, 8.

⁴ Mohor, 2008, str. 42, 43.

Od Vaj naprej se je število listov močno razmahnilo, vendar so lahko objavljali le višješolcem. Pisatelj Fran Saleški Finžgar se spominja, da v ljubljanskem Alojzijevišču višješolci mlajšim niso pustili delovati pri rokopisnem listu *Domače vaje*, pridružil se jim je lahko šele v šestem razredu gimnazije. Nekoliko več sreče je imel Ivan Tavčar, saj so ga že kot četrtošolca ljubljanske realke povabili k sodelovanju k rokopisnem *Slavcu*, kjer je objavil pustolovsko zgodbo v nadaljevanjih Tolovaj.⁵

Večina glasil je v 19. stoletju izhajala le kratek čas, izjemi sta rokopisna lista *Lipica* in *Domače vaje*. Lipica je nastajala od 1860 do 1941 pod peresom mariborskih bogoslovcev, Domače vaje pa v Alojzijevišču in kasneje v Škofijskem zavodu v Šentvidu od 1868 do 1949. Domače vaje so bile po polstoletni prekinitvi na Škofijski klasični gimnaziji kot tiskano glasilo obnovljene.⁶

Prvi osnovnošolski listi so nastali šele z novim stoletjem. Napovedali so jih dopisniški koticiki v mladinskem revijalnem tisku, najprej v *Zvončku*, potem pa še v *Angelčku*, *Novem rodu*, *Vrtcu*, *Našem rodu* in drugih mesečnikih. Otroci so v njih objavljali risbe, fotografije in razne spise ter literarne poskuse.⁷ Z začetka 20. stoletja so se ohranili primerki glasil, ki so jih urejali in pisali nižji gimnazijci, torej otroci, mlajši od petnajstih let, to so: *Preporod*, *Naš glas* in *Petelinček*. Preporod so izdali četrtošolci goriške gimnazije v šolskem letu 1905/06, leto kasneje pa kot četrtošolci še Naš glas. Petelinček pa je nastal leta 1909 na novomeški gimnaziji, izdali so ga četrtošolci. Na meščanski šoli v Trbovljah pa je leta 1927 izhajal mesečnik *Utrinki*. Ob njem pa še dva razredna lista: *Prvi vzlet*, ki ga je leta 1929 izdal drugi dekliški razred, istega leta so učenci tretjega razreda izdali list šolske občine *Svit*.⁸

Najstarejši osnovnošolski list, ki ga hranijo v Slovenskem šolskem muzeju, je *Bloški zvon*, ki je nastajal na osnovni šoli na Blokah v letih od 1930 do 1935. Na isti šoli je v tem času nastalo sedem številk dveh razrednih glasil četrtnih razredov te šole: *Martin Krpan* (1931/32) in *Nova Pravda* (1934/35). Mentor vseh glasil je bil pisatelj in šolski upravitelj Venceslav Winkler.⁹

V tridesetih letih so na pobudo zavzetih učiteljev, profesorjev in ravnateljev šolska glasila doživela pravi razcvet:

- ~ Tako so na meščanski šoli v Trbovljah v letih 1936-1939 izdajali mesečnik *Naš list*, ob tem pa so na šoli nastajala tudi razredna glasila: *Brstje* (zbornik 1. a razreda leta 1932), *Dijaški poročevalec* (glasilo 2. razreda 1937) ter leta 1938 zbornik 4. razreda.
- ~ *Jugoslovanček* je glasilo iz Vrhpolja, nastalo v šolskem letu 1930/31.

⁵ Mohor, Košir, Stanonik, 2003, str. 8.

⁶ Miha Mohor, 2008, str. 43, 44.

⁷ Mohor, Košir, Stanonik, 2003, str. 8.

⁸ ⁸ Miha Mohor, 2008, str. 44-48.

⁹ Prav tam, str. 47.

- ~ V letih od 1933 do 1936 izhaja na OŠ Rovte glasilo *Naš list*.
- ~ Na OŠ Sodražica izhaja v letih od 1935 do 1940 list *Iz naše doline*.
- ~ Na I. deški OŠ v Celju pa je v šolskem letu 1940/41 pod mentorstvom mladinskega pisatelja Frana Roša nastal *Studenček*.
- ~ Podmladek Rdečega križa je v korist počitniški koloniji na višji narodni šoli na Viču v letih 1930-1932 izhajal *Razredni šolski list*.
- ~ Na višji narodni šoli v Zgornji Šiški je izšlo glasilo 1. b razreda *Vrabčki*.
- ~ Na poskusni OŠ Bežigrad so izdali tri razredna glasila: *Drobtinice* (4.b – 1937/38), *Mravljice* (4. a – 1939/40) ter *Mladi rod* (4. razred).
- ~ Tudi v Gluhonemnici so med leti 1937 in 1941 petkrat letno izdajali list *Sonček*.¹⁰

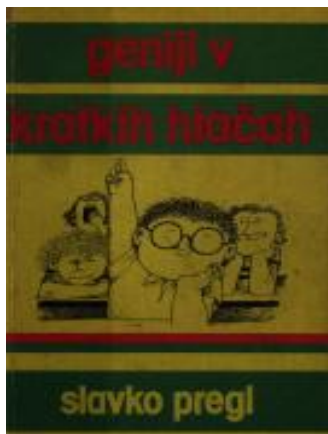
Vojni čas je rast šolskih glasil prekinil, povojna oblast pa se je potrudila dati razvoju šolskih glasil nov polet, saj so imele v prvih letih po vojni šole dolžnost, da mladi oblikujejo svoja mladinska glasila in stenske časopise, ki so bila dokaz delovanja pionirske in mladinske organizacije. Kljub temu pa so se ohranili le redki primerki iz prvega povojnega desetletja, saj ni nihče skrbel za arhiviranje oziroma pošiljanje izvodov v knjižnice. Tako je prvo povojno glasilo mlajših učencev, ki je še shranjeno v Slovenskem šolskem muzeju, ponovno oživiljeni celjski *Studenček* iz leta 1945.¹¹

Veliko prelomnico pomeni leto 1958, saj je takrat prišlo do šolske reforme, ki je staro osemletno gimnazijo, obiskovala jo je mladina od 11. do 19. leta starosti, razcepila v osemletno osnovno šolo in štiriletno srednjo šolo. S to spremembo se oblikujejo osnovnošolski časopisi v današnjem smislu. Preglova povest *Geniji v kratkih hlačah* v pripovedi o gimnazijcih in osnovnošolcih, ki skupaj izdajajo svoj časopis, prikaže ravno to prehodno obdobje. Po reformi so nekdanji gimnazijski nižješolci postali osnovnošolski višješolci, kar jim je dalo nov polet za delo na tem področju. V naslednjih desetletjih se je po osemletkah iz prej pretežno literarnih listov razvilo novinarsko glasilo.¹²

¹⁰ Prav tam, str. 48.

¹¹ Prav tam, str. 49, 50.

¹² Mohor, Košir, Stanonik, 2003, str. 8, 9.

Slika 2: Preglova povest o ustvarjalcih šolskega glasila.

Rokopisni listi so v povojnem obdobju zelo redki, večina jih je ciklostiranih, občasno pa so si šole lahko privoščile celo pravi natis v tiskarni. Sprva so bile ilustrirane samo naslovnice, kasneje so glasila vedno bolj polna likovnih izdelkov, prilepljenih s fotografijami, akvareli in grafičnimi odtisi.¹³

Od leta 1978 za vedno boljša šolska glasila skrbi revija *Mentor*, ki jo izdaja zveza kulturnih organizacij Slovenije, saj objavlja prispevke, ki opozarjajo na različne tokove v sodobni književnosti in novinarstvu ter vzpodbujajo in podpirajo vsakršne kakovostne šolske publikacije: od informativnih časopisov in revij, tematskih števil, projektnih in raziskovalnih nalog, zbornikov, almanahov, antologij, pesniških zbirk, novelističnih in prevodnih knjižic, zapisov slovstvene folklore, listov v tujih jezikih do glasil na avdio in video kaseti. Ob prelomu stoletij je zaradi velike razširjenosti osebnih računalnikov in dostopnosti sodobne grafične tehnologije šolskim uredništvom omogočena vse kvalitetnejše oblikovanje in tiskanje.¹⁴ Vendar nam v že prej omenjeni povesti »Geniji v kratkih hlačah« Slavko Pregl predstavlja, da je bilo tudi v času njegove mladosti zabavno tiskati šolska glasila. Takrat so učenci in mentorji delali s ciklopisnim ali ciklostilnim strojem. V prvem primeru je bilo potrebno besedila pretipkati na posebne šapirografske matrice, na stroju pa so ga učenci sami razmnožili s pomočjo špirita, vendar matrice niso zdržale več kot 100 kopij, modra ali vijolična barva sta sčasoma zbledeli, barva pa je tudi prebijala papir, tako da ni bilo mogoče potiskati obeh strani. S ciklostilnim strojem pa se je porabilo manj papirja, ker se je dalo tiskati na obe strani, tudi odtis je bil kvalitetnejši, vendar se je na te matrice težje risalo kot na ciklopisne.¹⁵

¹³ Miha Mohor, 2008, str. 53.

¹⁴ Miha Mohor, Šolska glasila in bralna značka, www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/glasila_znacka.doc, 12. 11. 2009.

¹⁵ Miha Mohor, 2008, str. 29.

2.2 Zgradba in oblika šolskih glasil

2.2.1 Vrste glasil

Glasila lahko razdelimo na tista, ki jih izda en razred in torej v njih objavlja zgolj besedila učencev tega razreda - *razredna glasila*, ter tista, ki jih soustvarja čim več dopisnikov, urejajo ga ponavadi učenci novinarskega ali literarnega kluba, vendar je iz glasila razvidno, da so avtorji prispevkov tudi drugi učenci šole – *glasila šole*.¹⁶

Šolska glasila lahko delimo tudi glede na to, kaj v njih objavljamo:

- ~ *Literarno glasilo* – v njem so objavljena literarna besedila učencev (pesmi, spisi, krajša dramska besedila,...).
- ~ *Novinarsko ali informativno glasilo* – objavljena so raznolika publicistična besedila (članki, vesti, poročila, intervjuji, ankete, horoskopi, križanke, ...).
- ~ *Novinarsko-literarno glasilo* – objavljeni so tako literarni poskusi učencev kot poskusi novinarskega pisanja učencev, ki nastajajo predvsem pri novinarskih krožkih.¹⁷

2.2.2 Pogostost izhajanja

Za večino osnovnošolskih glasil je značilno, da izhajajo občasno, enkrat ali dvakrat na leto, pa še to zelo težko ohranijo tak ritem več letnikov. Vzrokov je verjetno več: od previsoke cene papirja in tiska do prezaposlenosti učencev z drugimi interesnimi dejavnostmi. Za osnovnošolska glasila je značilno tudi, da izidejo predvsem v drugi polovici šolskega leta, saj se jeseni uredništvo šole uči tega dela.¹⁸

Od časa do časa se uredniki odločijo za izdajo tematskih števil. Zadnja leta se števila teh povečujejo. Izoblikujejo se lahko spontano, ko se v novinarjevi mapi nabere več prispevkov na isto temo. Nastane lahko tudi tako, da uredniški odbor že v začetku šolskega leta obvesti učence, da bodo pripravili posebno tematsko številko glasila, ki bo izbrano tematiko obdelala s čim več strani. Včasih pa otroke spodbudijo, da še sami zberejo gradiva za takšne številke.¹⁹

¹⁶ Mohor, Košir, Stanonik, 2003, str. 22.

¹⁷ Miha Mohor, 2008, str. 25.

¹⁸ Prav tam, str. 30, 31.

¹⁹ Prav tam, str. 22, 23.

2.2.3 Zunanja podoba

Najpogostejši format osnovnošolskih listov je A4, saj se da nanj dovolj pregledno razporediti besedila in likovne prispevke, na šoli je tudi največ možnosti za razmnoževanje in vezavo takšnega formata.²⁰

Tudi obseg glasil je popolnoma različen. Razredna glasila so verjetno tista, ki so najbolj skromna, razmnožena v manjšem številu izvodov, ohranjena pa zelo redko. Slovenska osnovnošolska glasila so prevečkrat zajetna, presežejo lahko tudi 100 strani, Miha Mohor ugotavlja, da je 30 strani kar pravo število za glasilo.²¹

Zunanja podoba glasila naj bi bila privlačna za oko, lepo urejena, pregledna in vizualno zanimiva, dobro je, če nastajajo v sodelovanju z likovnim krožkom. Pomembno je tudi, da naslovna stran nosi osnovne podatke o glasilu (ime glasila, šola, šolsko leto, številka, letnik), ki morajo biti vedno na istem mestu.²²

Z razširjenostjo sodobnih nosilcev slike in zvoka lahko mladi novinarji posnamejo zvočno glasilo ali pa s pomočjo video ali DVD-snemalnikov pripravijo šolsko glasilo z »živo sliko«.²³ E-jurnal, elektronsko učno okolje, ki je bilo razvito za spremljanje napredka projektov Comenius, omogoča izdelavo spletnega glasila, ki pa zopet ponuja nove možnosti in izzive šolskim uredništvom.²⁴ Vendar se kljub vsemu napredku mentorji in učenci še vedno odločajo za nekaj stare »romantike« in objavijo na roko narisane risbe ter rokopise, uredniki pa so sami zadolženi za zlaganje in spenjanje listov.²⁵

2.2.4 Izbrane teme in vsebine

Vsako glasilo vsebuje uvod, ki veliko prispeva k preglednosti. Teme se nanašajo na različne dogodke na šolah ali pa tudi izven njih. V glasila poskušajo vstaviti zanimive, smešne pa tudi resne vsebine, da bi z njimi pritegnili bralce. Včasih dodajo tudi ankete, ki jih opravijo med učenci in učitelji njihovih šol.²⁶

Vsako glasilo pa mora vsebovati tudi kolofon ali impresum, nekakšna osebna izkaznica časopisa, v katerem piše, kdo časopis izdaja, kdo ga ureja, naslov

²⁰ Prav tam, str. 31.

²¹ Prav tam.

²² Manca Košir, Mladi novinar, Pomaga lastna glava, Mladinska knjiga, Ljubljana 1987, str. 13.

²³ Prav tam, str. 32, 33.

²⁴ Spletno šolsko glasilo, <http://info.edus.si/eslo/index.php/iz-nasih-sol/70-spletno-solsko-glasilo>, 15. 1. 2010.

²⁵ Miha Mohor, 2008, str. 29.

²⁶ Badovinac in drugi, Šolsko glasilo - svet v malem, TOZD OŠ Ivana Kovačiča Efenke Celje, raziskovalna naloga, Mladi za napredek Celja, Celje 1991, str. 31.

uredništva, leto izdaje in še kaj, kar je pomembno za bralca. Dobrodošlo je tudi kazalo vsebine, v katerem naj bodo najavljene rubrike. Shema rubrik je različna, primer ene takšnih shem, ki jo je predlagal Igor Longyka, je naslednja²⁷:

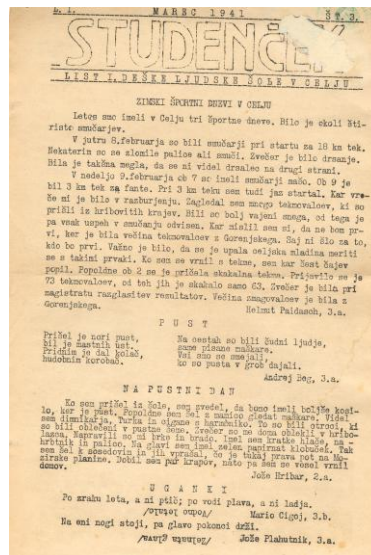
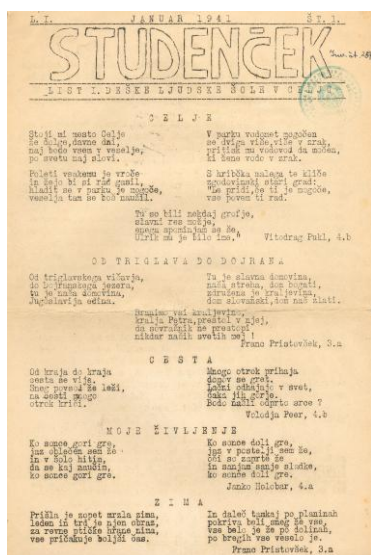
1. naslovna stran,
2. uvodnik,
3. informativne oblike (vesti ali kronike dogodkov),
4. člankarski del (intervju, komentar, reportaža, potopis, anketa),
5. poljudna vsebina (Mladi raziskovalec, Svet okrog nas, Zgodbe o živalih),
6. literarni del (zgodbe, pesmi, črtice),
7. športna rubrika (Športnik leta, Vesti iz igrišč) ,
8. zabavne strani (šale, rebus, križanka, uganke),
9. kolofon.

²⁷ Miha Mohor, 2008, str. 60, 61.

3 GLASILA CELJSKIH OSNOVNIH ŠOL

3. 1 Prva celjska osnovnošolska glasila

Prvo znano osnovnošolsko celjsko glasilo *Studenček* je nastalo pred drugo svetovno vojno na I. deški OŠ pod mentorstvom mladinskega pisatelja Frana Roša.²⁸ Prvič je izšlo tik pred vojno, januarja 1941, in je obsegal pet tipkanih strani, bil je brez ilustracij. Kmalu za prvo je izšla še druga številka, ki je obsegala le tri strani. Obe številki sta vsebovali domoljubne pesmice (O mestu Celju, O reki Savinji), spise (Pohod na Triglav), uganke in smešnice. Objavljena so bila tudi dela učencev drugih šol nižje stopnje. Glasilo so prodajali za 50 par.²⁹

Sliki 3 in 4: Naslovnici najstarejših celjskih šolskih glasil Studenček

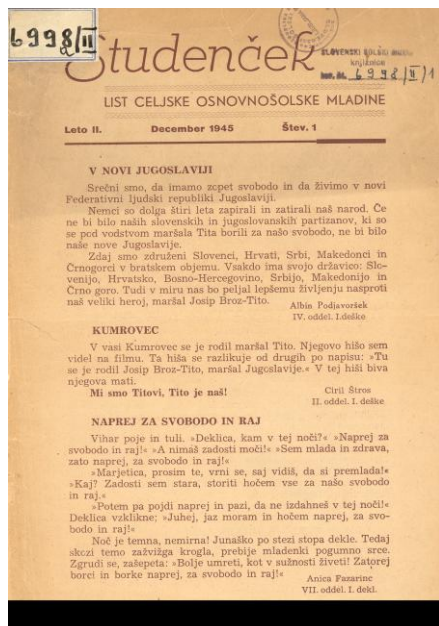
Prvo povojno glasilo mlajših učencev, ki je shranjeno v Slovenskem šolskem muzeju, je nadaljevanje predvojnega *Studenčka* na I. deški ljudski šoli. Mentorstvo je prevzel urednik Albin Podjavoršek in decembra 1945 je izšla že prva povojna številka, naslednje leto pa kar tri. Tudi krog sodelavcev je razširil, tako da je Studenček postal list vse celjske mladine, ki jo je takole vabil k sodelovanju: »Otroci, pišite v svoj list! Opišite na zanimiv način dogodke svojega življenja, napišite pesmice in povestice! Najboljši prispevki s Stenčasa bodo objavljeni v vašem Studenčku! Samo važno je, da je vse, kar boste prinesli, res vaše lastno delo!«³⁰ Povojni list je izšel v manjšem formatu, razmnožen na ciklostilnem stroju, brez ilustracij (le na predzadnji strani je bila objavljena fotografija dveh dečkov), vendar dosti bolj obsežen kot pred vojno, saj

²⁸ Miha Mohor, 2008, str. 48.

²⁹ Badovinac in drugi, 1991, str. 4.

³⁰ Miha Mohor, 2008, str. 51.

obsega kar dvaintrideset strani. Glasilo je vsebovalo samo spise, v katerih je bilo moč brati o krutosti vojne ter o upanju na lepšo, svetlejšo prihodnost.³¹

Slika 5: Naslovnica prvega povojnega glasila Studenček

Maja leta 1948 je pisatelj Miško Kranjec poročal na I. konferenci mladih književnikov v Ljubljani o celjskem šolskem glasilu *Iskra*³², vendar o tem glasilu nismo uspeli najti nobenih drugih podatkov in dokazov, da je res obstajalo.

V začetku petdesetih let so pravi razcvet doživela glasila nižjih razredov s I. gimnazije v Celju: *Brstiči* (4. b – 1950/51), *Mladi literat* (4. a – 1950/51), *Mlade misli* (4. a – 1953/54), *Mladi začetnik* (4. a – 1954/55), *Novi rod* (3. a – 1954/55), *Prvo cvetje* (2. a – 1954/55), *Rdeči mak* (2. b. – 1954/55), *Zvonček* (nižješolci – 1954/55), *Bistri potoček* (1. a – 1955/56).³³

³¹ Badovinac in drugi, 1991, str. 4.

³² Miha Mohor, 2008, str. 50.

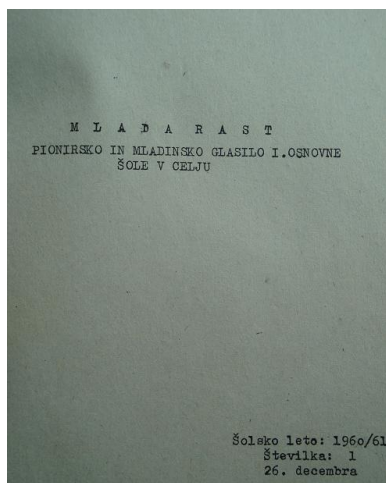
³³ Prav tam, str. 52, 53.

3. 2 I. OŠ Celje

I. osnovna šola je bila ustanovljena v letu 1875, ko se je začelo poučevanje otrok v slovenskem jeziku, šola pa se je imenovala Ljudska šola celjske okolice. Za izvajanje pouka so se uporabljali prostori na različnih lokacijah v mestu in njeni okolici. Zaradi vedno večje prostorske stiske so 1927. odprli novo šolo, imenovano Okoliška šola. Uspešno delovanje šole je prekinila 2. svetovna vojna, ko je šola postala zbirno taborišče za pregnane družine na območju takratne Spodnje Štajerske. Otroci so bili odtujeni od svojih staršev in poslani v tujino, njihovi starši pa v koncentracijska taborišča. Večina "ukradenih otrok" se je vrnila domov šele po končani vojni. Po vojni je bilo v Celju zgrajeno kar nekaj novih osnovnih šol in tako dobi ta šola ime I. osnovna šola Celje.³⁴

Prva glasila I. OŠ Celje so se imenovala *Mlada rast* in so začela izhajati v šolskem letu 1960/61. Prvo ohranjeno glasilo te šole je izšlo 26. decembra 1960. V tem šolskem letu so izšla še tri glasila, ki so bila strogo klasična literarna glasila s spisi in zgodbami učencev šole, na koncu je dodana še križanka. *Mlada rast* je bila tipkana, seveda črno-bela ter je imela trde platnice, kar je za njen čas nastanka dokaj nenavadno. Ohranjena tovrstna lista iz šestdesetih let sta le še dva, in sicer iz leta 1964 in iz leta 1969, ki sta tako kot njuni predhodniki popolnoma literarnega značaja. V šolskem letu 1973/74 je bila glavna urednica *Mlade rasti* Zvonka Ambrož, ki je izbrala kar nekaj spisov, pesmi in zgodb učencev od prvega do osmega razreda šole. Naslednje šolsko leto izdajo dve glasili. Prvo je bilo razredno, saj so bili avtorji izključno učenci osmega razreda in je za razliko od prejšnjih imelo že barvno naslovnico. Pri drugem glasilu gre že za prve novinarske poizkuse, saj lahko poleg literarnih izdelkov učencev v njem najdemo tudi športne novice. V šolskem letu 1978/79 izdajo tri zopet popolnoma literarne liste, ki pa imajo nekoliko bolj preprosto podobo kot predhodniki, saj imajo mehke platnice, vezani so zelo preprosto s sponkami, so popolnoma črno-beli. V istem šolskem letu izdajo še eno glasilo z istim naslovom, ki pa je tudi zadnje ohranjeno in morda ravno zato nekoliko drugačno: ima trde platnice, je barvno, literarno-novinarsko (zasledimo reportažo o poteku obrambnega dne na šoli) ter dosti bogatejše z ilustracijami kot prejšnji listi.

³⁴ Spletna stran I. OŠ Celje, <http://www.iosce.si/1.sola/ios1500.htm>, 10. 1. 2010.

Sliki 6, 7: Prva številka Mlade rasti

V raziskovalni nalogi o šolskih glasilih iz leta 1991 sva zasledili, da so na šoli leta 1986 začeli izdajati novo glasilo *Pisana želva*, ki pa ga žal ne knjižnica ne šola ne hranita več, tako sva se morali zadovoljiti s podatki iz omenjene raziskovalne naloge. *Pisana Želva* je bilo pretežno novinarsko glasilo, ki je nastajalo pod mentorstvom gospoda Beccarija. Glasilo je vsebovalo veliko slikovnega gradiva, osrednja tema je bila humor, shema rubrik je urejena in več ali manj stalna, tako lahko beremo kuharske recepte, lestvice najbolj gledanih filmov, najbolj priljubljene glasbenike, horoskop, šport, križanke, ankete, intervjuje ter spise učencev nižje stopnje. Vsako leto uredniški odbor razpiše tekmovanje za najboljši prispevek, ki je po izboru bralcev tudi nagrajen. Izdelovali so ga ročno, na leto so pripravili kar pet do šest števil, včasih tudi kakšno tematsko številko, v šolskem letu 1990/91 pa kljub temu, da jih je sponzorirala Cinkarna Celje, le tri številke.³⁵

V Osrednji knjižnici Celje je ohranjeno razredno glasilo, ki nosi ime *Na razpotju*, letnica nastanka iz glasila ni razvidna, glede na podobo verjetno iz začetka devetdesetih let. Razredni list so izdali učenci 8. b razreda, je novinarsko-literarno glasilo in vsebuje razne novice, zgodbe in pesmi učencev.

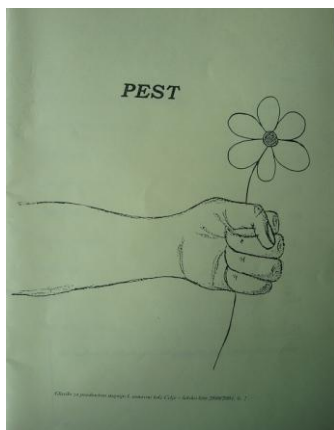
V šolskem letu 1997/98 izdajo literarno glasilo *Čenče* z uvodno besedo urednika Sergeja Šuštarja učenci osmih razredov. Glasilo je bilo preprosto, črno-belo, speto s sponkami, imelo je mehke platnice. Glede na to, da so avtorji izključno učenci najvišjega razreda, ga lahko štejemo k razrednemu glasilu.

³⁵ Badovinac, Bizjak in drugi, str. 21.

Slika 8: Naslovnica literarnega glasila Čenče

V šolskem letu 2000/01 so urednice Alja Sabadžija, Viktorija Maček, Nina Knežević, Ivana Stjepanovič in Hana Kantužer izdale tri številke glasila za višjo stopnjo *Pest*, ki je bilo nekoliko manjšega formata (t.i. A5-format). Vsebuje veliko pesmi, zgodb, poročil, križank; glede na uredniški odbor je pričakovano dodana rubrika o modi in je torej tipično literarno-novinarskega tipa. V istem šolskem letu sta urednici Alja Guzej in Urška Vavdi izdali literarno-novinarsko glasilo *Deteljica*, s prav tako majhnim formatom in barvno naslovnico. V *Deteljici* so bile objavljene pesmi, uganke, zgodbe, intervjuji, list popestrijo razne ilustracije učencev te šole.

Slika 9: Naslovnica Pesti

3. 3 II. OŠ Celje

Stara II. osnovna šola je bila zgrajena leta 1912 in je stala v središču mesta. Med vojno (1941-1945) je poslopje služilo vojaškim namenom. Leta 1972 je bil položen temeljni kamen na medloškem terenu za novo "Šolo na Otoku", ki se je preimenovala iz II. osnovne šole v *Osnovno šolo Slavka Šlandra* in je bila dograjena leta 1974. To ime je nosila vse do leta 1991, ko jo je takratni občinski svet z odlokom spremenil zopet v II. osnovno šolo Celje.³⁶

V OKC ni ohranjenega nobenega izvoda njihovega glasila, tudi na šoli so nama zagotovili, da nobenega lista ne hranijo več in da jih na šoli že vrsto let ne izdajajo, kljub temu iz raziskovalne naloge iz leta 1991 izvemo nekaj o zgodovini glasil na tej šoli. Prvo glasilo je izšlo leta 1973 in se je imenovalo *Mlada misel*, vsako leto je izšla ena številka, kmalu (kdaj natančno v raziskovalni nalogi ne navajajo) so ime spremenili v *Novinarček*. Tudi v prej omenjeni raziskovalni nalogi ugotavljajo, da se je mnogo številke že izgubilo, v še ohranjenih pa ni kolofona in tako je bilo zbiranje podatkov zelo oteženo. V šolskem letu 1989/90 so učenci šole s pomočjo natečaja izbrali novo ime *Od ena do osem*. To glasilo je bilo pretežno novinarsko, niso imeli stalnih rubrik, tudi kolofona v glasilu še vedno ni bilo.³⁷

Slika 10: Naslovnica neohranjenega glasila

³⁶ Spletna stran II. OŠ Celje, <http://www.slander.si/Osnovni%20podatki/Zgodovina%20%C5%A1ole.aspx>, 10. 1. 2010.

³⁷ Badovinac in drugi, 1991, str. 18.

3. 4 III. OŠ Celje

Poslopje III. osnovne šole v Celju je bilo zgrajeno leta 1905 in je bilo tako drugo šolsko poslopje v Celju. Leta [1946](#) je šola postala moška in ženska [nižja gimnazija](#), leta [1950](#) pa [višja gimnazija](#) z osmimi razredi. Med letoma [1950](#) in 1966 se je imenovala enako kot sedaj, leta [1966](#) se je preimenovala v Osnovno šolo I. celjske čete. To ime je nosila vse do [1991](#). leta, ko je dobila nazaj staro ime, ki ga ima še danes.³⁸

Prvo številko glasila te šole *Mladi novinar* so učenci izdali v šolskem letu 1961/62. Redno je izhajalo vse do leta 1981/82.³⁹ Ohranjene so tri številke iz šolskega leta 1966/67, ko je bila urednica Mojca Bogataj, avtorji literarnih in novinarskih prispevkov pa učenci cele šole.

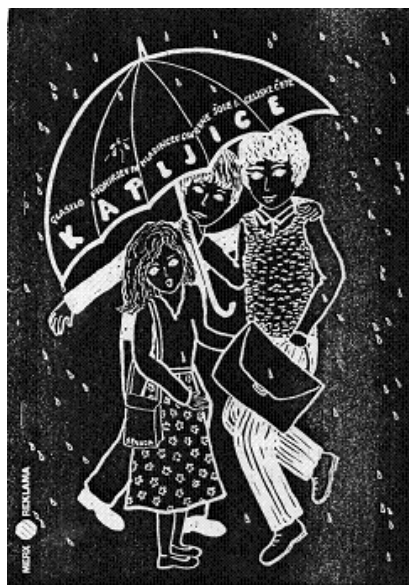
Leta 1982 so Mladega novinarja s pomočjo ankete preimenovali v *Kapljice*. Tudi to glasilo je redno izhajalo pod vodstvom učiteljice slovenskega jezika Elice Babič tri leta.⁴⁰ V šolskem letu 1982/83 so izšle tri številke, od tega dve literarno-novinarski s spisi, zgodbami, risbami in intervjuji, ki so jih naredili učenci. Tretja številka je bila tematska, in sicer je bila posvečena praznovanju štiridesetletnice Zveze pionirjev Jugoslavije, tako tudi nekoliko lepša zunanost, predvsem trde platnice in barvna naslovnica. Glasilo je bilo popolnoma literarno, urednici pa sta bili Metka Modic in Vesna Kolka. Trend treh glasil v šolskem letu se nadaljuje tudi naslednje leto. Z glavnima urednikoma Damjanom Lamovškom in Uršo Lah izdajo literarno-novinarska glasila s podobno shemo rubrik in barvno naslovnico. »V šolskem letu 1984/85 se je glasilo prestavilo na razredno stopnjo, kjer je v takšni podobi izhajalo še naslednji dve leti.«⁴¹ Kljub tej ugotovitvi najinih predhodnikov, sva zasledili le še eno številko Kapljic v šolskem letu 1984/85, ko je pod mentorstvom Nadje Korošec nastalo bogato ilustrirano literarno-novinarsko glasilo. V raziskovalni nalogi iz leta 1991 beremo, da »so leta 1986 Kapljice dokončno nehale izhajati«, vendar sva naleteli še na en izvod Kapljic, ki je izšel leta 1988 po mentorstvom Boga Šipca, a gre tokrat za razredno glasilo 7. c in d razreda. Glavna urednica tega popolnoma novinarskega lista je bila Marina Pešić. List je tokrat izšel v okviru fotografskega krožka, kar je očitno že na prvi pogled, saj je vsak intervju in reportaža opremljen še z fotografijami.

³⁸ Wikipedija, III. osnovna šola Celje, http://sl.wikipedia.org/wiki/III._osnovna_%C5%A1ola_Celje, 10. 1. 2010.

³⁹ Badovinac in drugi, 1991, str. 7.

⁴⁰ Prav tam.

⁴¹ Prav tam.

Sliki 11, 12: Naslovnici Mladega novinarja in Kapljic

Na šoli je od leta 1986 vsak september ali oktober pod mentorstvom Nevenke Mihelin začel izhajati razredni list *Morske kapljice*, v katerem so učenci četrtega razreda strnili svoje občutke po šoli v naravi v Baški.⁴²

Na šoli je izšlo kar nekaj tematskih oziroma priložnostnih glasil. Tako so junija 1985 izdali učenci osmega razreda svoje poslovilno glasilo *8 X HURA*. Glasilo *Razmišljamo, opazujemo, ustvarjamo, sodelujemo* so izdali učenci 5. in 7. razreda ob 8. februarju leta 1986. Dve leti kasneje pa je izšlo glasilo *Gostje našega okolja*, ki je predstavilo pomembne kulturnike.⁴³

Vsa glasila, ki sva jih pregledali, so shranjena v OKC, na šoli so nama zagotovili, da glasil ne hranijo več.

⁴² Prav tam.

⁴³ Prav tam.

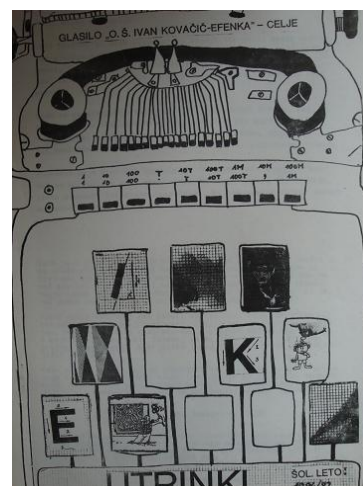
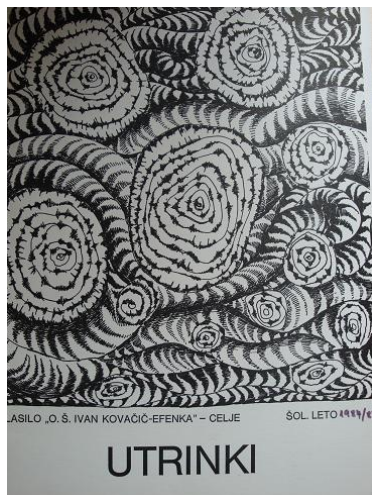
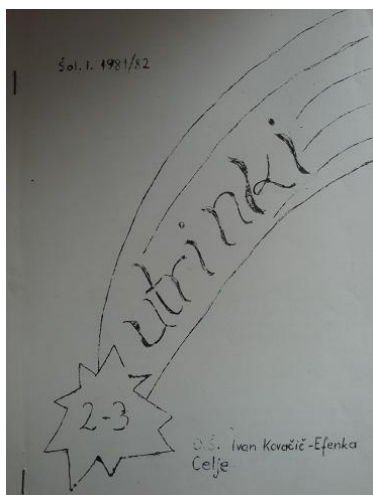
3. 5 IV. OŠ Celje

Pouk na IV. osnovni šoli se je začel septembra 1962. leta. Novo ime po narodnem heroju Ivanu Kovačiču Efenki dobi leta 1975. Leta 1992 postane samostojni javni zavod in se preimenuje v IV. osnovno šolo Celje.⁴⁴

Prvo glasilo se je najprej imenovalo *Utrinki z dolgega polja*, ki je začelo izhajati v šolskem letu 1963/64. Leta 1978/79 so ime skrčili v *Utrinki*. Mentorica Utrinkov je bila vse do leta 1981 učiteljica geografije Anka Goričan. Glasilo je vsebovalo tako prve literarne poskuse kot tudi razna poročila, predvsem o športnih rezultatih. Vsako leto so izšle štiri številke letno, razmnoževali so jih s ciklostilnim strojem.⁴⁵ Ti Utrinki na šoli niso več ohranjeni. V šolskem letu 1981/82 je mentorstvo literarno-novinarskega krožka in s tem tudi mentorstvo glasila prevzela takrat učiteljica slovenščine in danes ravnateljica šole Nevenka Matelič Nunčič. Glasilo je obdržalo ime Utrinki in prva, nekoliko obsežnejša številka, je izšla aprila 1982. Poleg spisov in pesmi lahko v tej številki preberemo tudi zelo zanimiv intervju z znano slovensko igralko Zvezdano Mlakar. V naslednjem šolskem letu so ob štiridesetletnici Pionirske organizacije Celje izdali posebno tematsko številko Utrinkov, ki je bila bolj literarno obarvana. V šolskem letu 1983/84 dobijo Utrinki novo zunanjo podobo, ki ostane nespremenjena vse do šolskega leta 1986/87 in je nastala pri likovnem krožku. Prvo številko prenovljenega literarnega lista so posvetili tovarni Aero, ki je odslej skrbela za trajnejše trše platnice in tiskanje Utrinkov. To leto sta izšla dva izvoda lista in sta poleg literarnih vsebin vsebovala tudi članke informativnega značaja. Naslednje šolsko leto izideta zopet dve številki glasila, ki ohranjata podobo in tematiko svojih predhodnikov. V šolskem letu 1985/86 prav tako izideta dve številki lista, ki pa sta za razliko od drugih bolj ilustrirani. Zadnja izvoda Utrinkov nastaneta leta 1987, ki pa že napovesta nov naslov. Uredništvo je razpisalo nagradni natečaj za najbolj "kratko, duhovito, učinkovito ime, ki bo tipično naše in vaše." Zadnji list je imel tudi nekoliko drugačno podobo, saj jih podjetje Aero ni več sponzorirali, tokrat je za razmnoževanje poskrbelo podjetje Venek iz Celja. V šolskem letu 1987/88 sta izšli še dve tematski številki, in sicer novembra 1987 ob 15. tednu domačega filma, ki se je odvijal v Celju, ter aprila 1988, ko učenci novinarskega krožka izdajo posebno številko Utrinkov ob 25-letnici šole, ki nam lahko služi kot dober vir informacij o tem, kaj se je na šoli dogajalo prvih 25 let.

⁴⁴ Spletna stran IV. OŠ Celje, <http://www.facka.si/page11.htm>, 10. 1. 2010.

⁴⁵ Badovinac in drugi, 1991, str. 25.

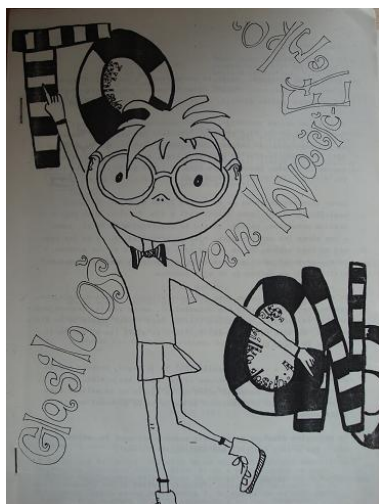
Slike 13, 14, 15: Naslovnice Utrinkov so se kar nekajkrat spremenile

Med leti 1985 in 1987, torej tri šolska leta zapored, so učenci razredne stopnje pod mentorstvom učiteljice Cilke Lipnik izdajali svoje glasilo *Mušnice*, v katerem so objavljali predvsem pesmice in spise učencev tretjega in četrtega razreda, glasilo so popestrile ilustracije in fotografije učencev. Vsako leto so izdali dve številki, vseh šest številk hrani OKC.

Leta 1988 so spremenili podobo glasila in ga preimenovali v *To in ono*. Izdajali so jih v črno-beli barvi in napisali na pisalnem stroju. Glasila so bila predvsem informativno-literarna, obogatena z ilustracijami, vsebovala so tudi modni kotiček in horoskop, česar pri prejšnjih še nisva zasledili. Popolnoma so spremenili tudi zunanjo podobo in tako se je rodil Totek, ki je bil maskota novega glasila. Prvo leto so učenci izdali dve glasili, v naslednjem letu pa kar tri. V šolskem letu 1990/91 so izdali le eno glasilo. Jeseni 1991 je mentorstvo prevzela Jelka Čelik, list pa ob novi mentorici ni spreminjal podobe, le nekoliko obsežnejši je bil. Zadnji *To in ono* je bil zopet pod mentorstvom Nevenke Matelič Nunčič izdan leta 1993/94 in tudi ta ni po ničemer izstopal. Posebej moramo poudariti, da je vsak list pod njenim mentorstvom vseboval kolofon in kazalo vsebine, naslovnice pa so bile opremljene z najosnovnejšimi informacijami o listu, kar pa je tudi naše delo zelo olajšalo.

Glasilo *To in ono* je bilo 29. septembra nagrajeno z republiško nagrado za najboljšje glasilo v celoti.⁴⁶

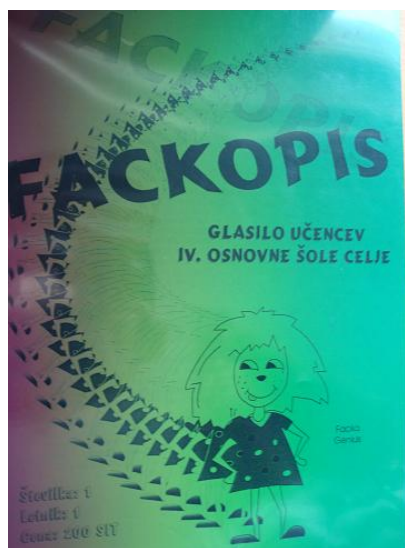
⁴⁶ Prav tam.

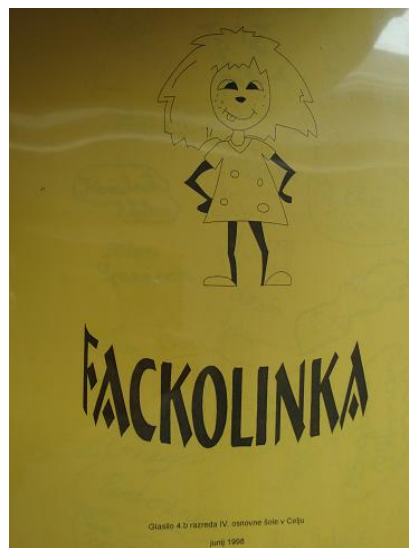
Sliki 16, 17: Naslovnici prvega in zadnjega glasila To in Ono

Nato štiri leta na šoli ni izhajalo nobeno glasilo, v šolskem letu 1997/98 je mentorstvo novinarskega krožka prevzela Nina Maruška Sedlar in z učenci izdala popolnoma prenovljeno glasilo te šole. Imenovalo se je Fackopis, po maskoti šole Facki, ki je na naslovnici zamenjala Toteka. Natipkane strani so zamenjale računalniško oblikovane, sponke pa spiralna vezava. Od literature sta ostali le dve pesmici, glasilo se ukvarja bolj z informiranjem o filmskih, modnih, glasbenih novosti, tako precej manj zaznamo utrip šole, morda tudi zato izideta le dve številki tega glasila.

V istem šolskem letu izide na šoli razredno literarno glasilo Fackolinka, ki je pod mentorstvom Silve Žvižej nastalo v 4. b razredu. V glasilu so objavili učenci svoje pesmi in spise, ki so se nanašali na dejavnosti v šoli in tako nam list lepo prikaže dogajanje v tem razredu.

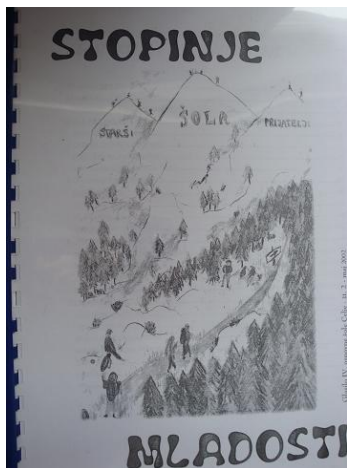

Slika 18: Toteka zamenja Facka

Slika 19: Naslovnica glasila 4. b razreda

V šolskem letu 2001/02 se z novo mentorico Barbaro Vukovič odpre novo poglavje šolskih glasil na šoli, saj začnejo izdajati nov list Stopinje mladosti. V tem šolskem letu so izdali kar tri glasila, ki nam s temami naše misli, najbolj priljubljen predmet na šoli, šola praznuje 40 let, naša Četrтка, ... zopet daje pogled v življenje na šoli. V računalniško oblikovano glasilo se vrnejo tudi pesmi in spisi učencev, na naslovnici so ilustracije učencev.

Slike 20, 21, 22: Totema in Facko zamenjajo na naslovnica zopet ilustracije učencev

Ob vstopu Slovenije v Evropsko unijo so aprila 2004 učenci novinarskega krožka izdali posebno tematsko številko glasila *V Evropo z Evropo*, ki je pravi vir informacij o Evropski uniji, objavljene so tudi izjave učencev o tem, kaj Evropa sploh je. Istega leta so izdali literarno-novinarski *Čvekopis*, ki nam poleg novic iz zabave in kulture ponuja tudi obilo informacij o delu na šoli. Svoje so prispevali tudi učenci nižjih razredov, ki so objavili kar nekaj pesmic in razmišljanj.

Slika 23: Tematsko glasilo Z Evropo v Evropo

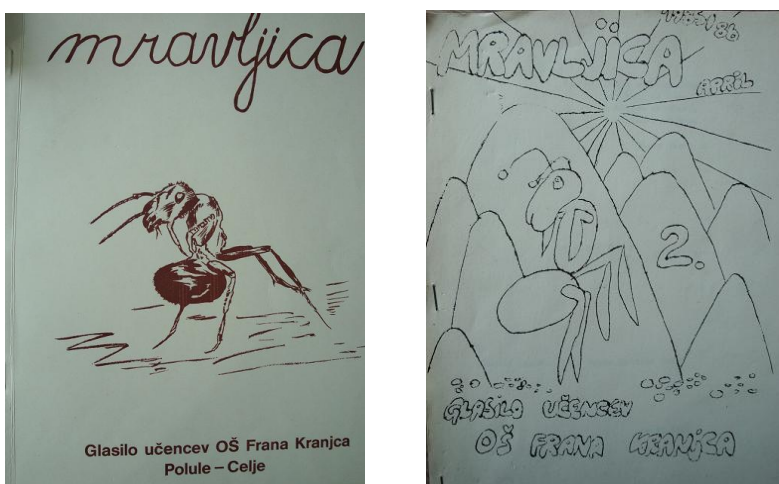

Slika 24: Trenutno zadnje glasilo Četrčke

3. 6 OŠ Frana Kranjca

Šolo so zgradili leta 1955 in vse od takrat nosi ime po Franu Kranjcu, ki je s svojimi prihranki kupil zemljišče na Polulah ter ga podaril Ciril-Metodovi družbi pod pogojem, da se zgradi nova šola. Najprej je imela šola le štiri razrede, leta 1964 pa postane popolna osemletka.⁴⁷

Njihovo prvo glasilo je izšlo že v letu 1976, pod imenom *Mravljica*. Že v začetku je bilo barvno, vezano in imelo trše platnice. Bilo je predvsem literarno, vendar ne smemo zanemariti raznih tem o športu in modi, kar naredi glasilo tudi novinarsko. Ob zgodbah je vsebovalo veliko ilustracij. Prva mentorica je bila Breda Perčič, avtorji pa so bili učenci cele šole. Naslednje ohranjeno glasilo iz leta 1981 je bilo literarno-novinarsko, z barvno naslovnico, vezano in s tršimi platnicami. Leta 1985/86 se je glasilo še vedno imenovalo *Mravljica*, bilo je črno-belo. Njegov urednik je bil Primož Kristan, kar se nama je zdelo zanimivo, saj je pri pregledanih glasilih moški urednik redkost. Vsebina te *Mravljice* je bila raznovrstna, vsebovala je pesmi, zgodbe, športne novice, rubriko kultura, vse to pa so popestrile ilustracije učencev.

Sliki 25, 26: Naslovnici polulske Mravljice

V okviru projekta »S tačko v roki« izdajajo učenci spletni časopis z istim imenom, v katerem objavljajo novice s področja varovanja živali ter pišejo o svojem odnosu do njih.⁴⁸

Na šoli zadnja leta delujejo Mladi novinarji, ki objavljajo na spletu svoje članke, trenutno si lahko ogledamo poročilo o tehniškem dnevu ter intervju z znanimi Slovenci (npr. z Nušo Derenda).⁴⁹

⁴⁷ V objemu preteklosti, z močjo sedanosti, na krilih prihodnosti, v: Šole jubilantke, bilten, št. 6, <http://moc.celje.si/uprava/documents/mladi/bilten6.pdf>, 10. 1. 2010.

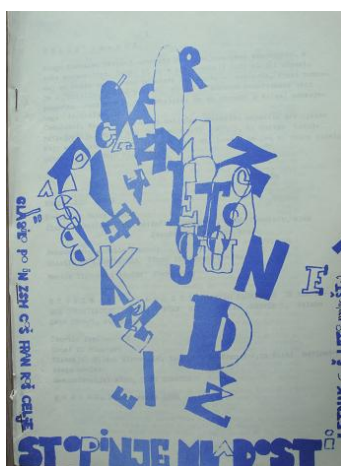
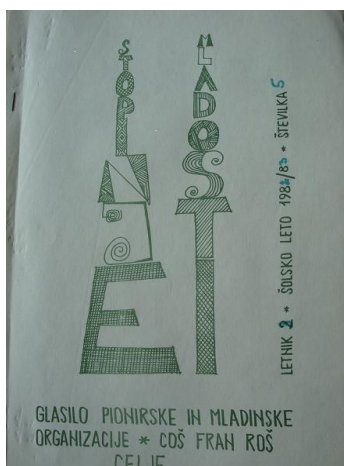
⁴⁸ Spletna stran OŠ Frana Kranjca, S tačko v roki, <http://www2.arnes.si/~oscefk1s/fk.htm>, 1. 3. 2010.

⁴⁹ Spletna stran OŠ Frana Kranjca, Mladi novinarji, <http://www2.arnes.si/~oscefk1s/fk.htm>, 1. 3. 2010.

3. 7 OŠ Frana Roša

Osnovna šola Frana Roša je najmlajša šola v Celju, saj je bila ustanovljena šele leta 1980 in od takrat nosi ime po pisatelju in pedagogu Franu Rošu.⁵⁰

Njihovo prvo glasilo je začelo izhajati v letu 1880/81, torej že prvo leto obstoja te šole. Njegove prve urednice, Đurda Strsoglavec, Ljiljana Radić in Irena Ašič, so v tem šolskem letu izdale eno popolnoma literarno ter drugo literarno-novinarsko glasilo z imenom *Stopinje mladosti*, v katero je bila vključena cela šola, saj v njem objavljajo učenci od prvega do osmega razreda. Imel je mehke platnice, vezan je bil s sponkami, bil je črno-bel, prevladuje rokopis. Naslednje šolsko leto so v uredništvu Đurde Strsoglavec nastale tri številke tega list in zopet je bila ena namenjena objavi prvih literarnih poskusov učencev, drugi dve pa sta poleg pesmi in spisov vsebovali tudi intervjuje, vse skupaj pa so popestrili z ilustracijami učencev, zadnjo številko je v celoti ilustriral Aleksander Cepuš. Naslednje leto je bilo rekordno, saj so izdali kar šest številk glasila, ki pa nimajo enake sheme rubrik, saj je ena popolnoma literarna, druga se ukvarja bolj s športno tematiko, tretja opisuje kulturne in športne dneve na šoli, četrta in peta poleg spisov učencev objavljata tudi intervjuje in ankete. Oktobra 1983 je ob 15. srečanju pionirjev dopisnikov Slovenije izšlo tematsko glasilo. V tem šolskem letu izdajo še tri literarno-novinarske liste. Leta 1984 na šoli nastane literarni razredni list s posebno, ožjo obliko. Svoje pesmi in ilustracije so zbrali in izdali učenci petega razreda ter list poimenovali *Drobtinice*.

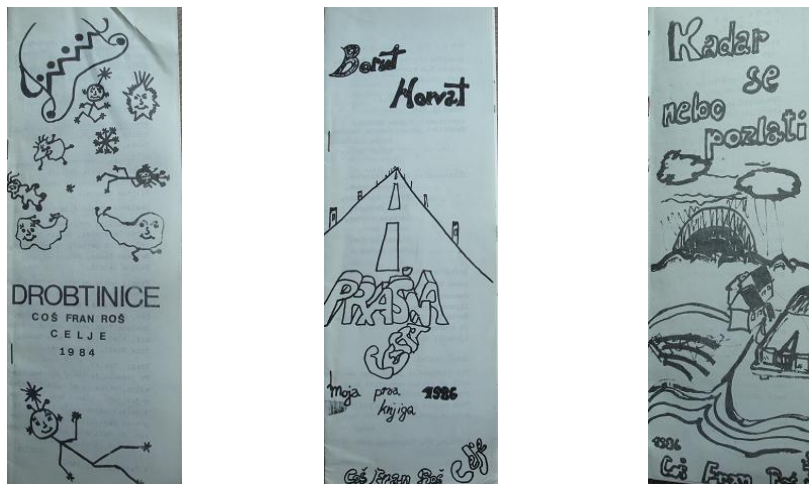
Slike 27, 28, 29: Najuspešnejše celjsko glasilo je kar nekajkrat zamenjale svojo podobo

V naslednjih dveh letih (1984/85 in 1985/86) je izšlo kar pet številk glasila vsakega letnika, ki pa so vedno bolj novinarska (vedno več je športa, mode, šaljivih strani, receptov, malih oglasov, intervjujev, anket) tudi shema rubrik postane več ali manj

⁵⁰ Spletna stran OŠ Frana Roša, http://www2.arnes.si/~oscefr2s/1_4.html, 10. 1. 2010.

stalna. Sodelovati začnejo tudi tuji jeziki, saj najdemo kar nekaj nalog, stripov in besedil v angleščini.

V letu 1986 sta izšli še dve posebni, po obliki ožji, literarni glasili. V prvem, *Prašna cesta*, je učenec Borut Horvat izdal svoje prve pesmi. Drugi literarni list, *Kadar nebo se pozlati*, je zbirka pesmi učencev te šole.

Slike 30, 31, 32: Posebna ožja oblika treh literarnih glasil

Mentorica Stopinj mladosti je bila vsa ta leta Ljudmila Conradi in verjetno gre njej tudi zahvala, da so glasila na šoli tako dobro spravljena in da so dobivala vedno bolj vzorno podobo, saj so prejeli kar štiri nagrade za najboljše glasilo v republiki, in sicer leta 1983, 1985, 1986 in 1987.⁵¹

Leta 1996 izda učenec tretjega razreda Nejc Marcen svoja literarna lista *Beli hodniki* in *Srečna družina*. V prvem opisuje svoje preživljanje časa v bolnišnici, v drugem pa svojo družino.

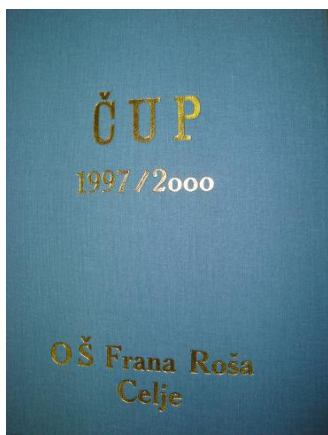
V šolskem letu 1991/92 se je glasilo po dolgem času preimenovalo, in sicer v *Glasilo za silo*, katerega prva urednica je bila danes novinarka celjske lokalne televizije Tina Huremovič. Tako sta v tem šolskem letu nastali dve številki literarno-novinarskega glasila, v katerem je poleg informativnih rubrik (šport, glasba, moda, kultura) zaslediti tudi utrip šole ter ustvarjalnost učencev. Naslednji dve leti je novinarska dejavnost na šoli očitno nekoliko zamrla, saj niso izdali nobenega glasila, kar se z novim izidom dveh Glasil za silo v šolskem letu 1994/95 spremeni. Zadnje glasilo s tem imenom izide v naslednjem šolskem letu.

⁵¹ Miha Mohor, 2008, str. 64.

Sliki 33, 34: Naslovnici Glasila za silo iz prvega in zadnjega letnika

V šolskem letu 1997/98 so začeli izdajati glasilo z imenom *Čup*, ki ima precej drugačno podobo kot prejšnja glasila, saj je računalniško oblikovan. Tudi *Čup* ostaja literarno-novinarski list, ki je slikovno zelo bogato opremljen. Mentorstvo prevzameta Blanka Skočir in Milena Smisl. Izdajali so ga do leta 2000, vsak letnik je imel dve številki, vseh osem številka pa so na šoli skrbno spravili v trdo vezavo.

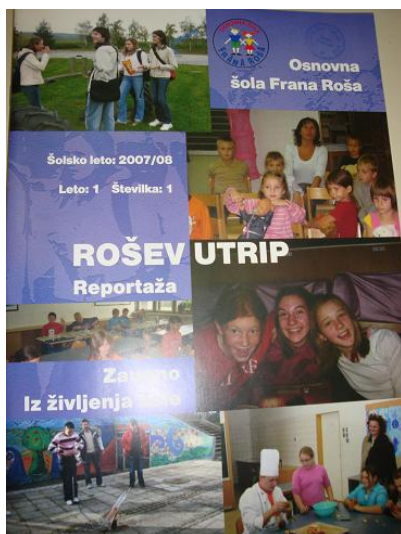
Slika 35: Vse številke Čupa so skrbno shranjene

Od leta 1994 v Celju organizirajo prireditev Vse za otroka, na kateri podeljujejo priznanja najboljšim šolskim glasilom in leta 1998 je bilo nagrajeno ravno glasilo *Čup*.⁵²

Po letu 2000 pa se začne najdaljše obdobje brez glasila v zgodovini šole. V šolskem letu 2007/08 zopet zaživi pod mentorstvom Blanke Skočir novo glasilo z izvirnim imenom *Rošev utrip*. Glasilo dobi popolnoma novo zunanjo podobo, v celoti je barvno. V prvem šolskem letu izdajo dve številki šolskega glasila in eno razredno glasilo, v katerem v sliki in besedi predstavijo učenci 8. b sebe in svoje delo v šoli. V

⁵² Prav tam, str. 73, 76.

prejšnjem šolskem letu je izšla le ena številka Utripa. Vsa najnovejša glasila so literarno-novinarska, torej uredniki informirajo svoje sošolce o novostih ter puščajo, da glasilo upravičeno nosi ime Rošev utrip.

Slika 36: Naslovnica prve številke Roševega utripa

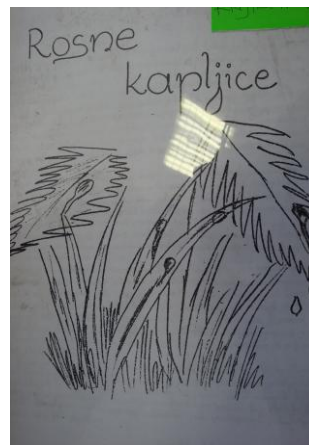
3. 8 OŠ Lava

Prva generacija učencev je vstopila v takratno OŠ Veljka Vlahoviča septembra 1977 in je tako druga najmlajša šola v Celju. Leta 1991 se uradno preimenuje v OŠ Lava.⁵³

Prvo glasilo šole pod mentorstvom Brede Žuran se je imenovalo *Rosne kapljice* in je prvič izšlo v šolskem letu 1986/87. To ime je obdržalo le dva letnika in v vsakem je ohranjena ena številka. Črno-belo, tiskano glasilo je vsebovalo literarna besedila učencev ter razne novice, ki so jih pripravili člani novinarskega krožka. Leta 1990 je učenec Matej Kranjc izdal literarni list *Vrednote pomladnega leta*, v katerem je objavil svoje pesmi in prozo.

Slika 37: Literarni list Mateja Kranjca

Slika 38: Naslovnica prve številke Rosnih kapljic

V šolskem letu 1990/91 so glasilo preimenovali v *Kocke mladosti*. V I. letniku so izdali kar tri številke literarno-novinarskega glasila, ki po vsebini ne odstopa dosti od predhodnika. Leta 1993 izdajo posebno tematsko številko z naslovom *Zdrava šola*, kjer lahko učenci najdejo informacije o svoji šoli. Zadnja številka glasila je izšla v šolskem letu 1993/94, ko dobi nekoliko drugačno podobo, saj je prvič računalniško oblikovana.

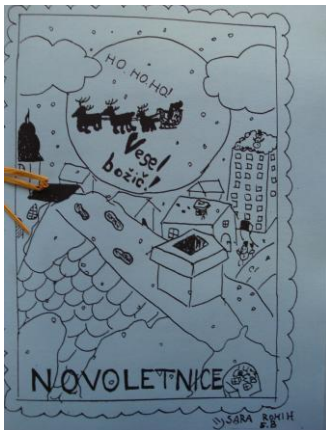
Od leta 1994/95 pa je na šoli izhajal *Šolski svet*. Prvo leto so izdali dve glasili, eno je bilo nadaljevanje literarno-novinarskega izročila iz prejšnjih let, druga številka je bil literarni list. Drugi letnik prinaša le eno številko Šolskega sveta, tretji pa dve. Nato nastopi leto premora in zadnje literarno-novinarsko glasilo, ki nosi to ime, nastane pod mentorstvom Metke Lesjak v šolskem letu 1998/99.

⁵³ Osnovna šola Lava – Dama tridesetih let, Mladi za Celje 2007, MOC, Oddelek za družbene dejavnosti, Celje 2007, str. 3.

Slika 39: Naslovnica Šolskega sveta

Najnovejše glasilo, ki ga hrani njihova knjižnica, je izšlo v letu 2006/07. Ima naslov Novoletnice in vsebuje le pesmi za novo leto, kar nam pove, da gre za tematsko številko literarnega lista, ki je nastalo v okviru knjižničarskega krožka.

Slika 40: Tematski literarni list Novoletnice

3. 9 OŠ Hudinja

Šola je bila zgrajena leta 1959 in se je na začetku imenoval OŠ Franja Vrunča. Leta 1991 je spremenila svoje ime v OŠ Hudinja.⁵⁴

Prvo glasilo te šole se je imenovalo *Mlada Hudinja*, vendar je ohranjen samo en izvod tega glasila (iz šolskega leta 1987/88). Da je vsekakor izšlo kar nekaj številk Mlade Hudinje, sva izvedeli iz raziskovalne naloge *Šolsko glasilo – svet v malem*, kjer pišejo, da so vsako šolsko leto izšle približno štiri številke in da je bilo glasilo predvsem literarno usmerjeno, vsebovalo pa je tudi poročila o dogodkih na šoli, križanke in humor. Enkrat do dvakrat na leto so člani šolskega športnega društva izdali svoje glasilo.⁵⁵ V OKC sta ohranjeni dve številki, in sicer iz šolskega leta 1985/86 *Glasilo Suš* ter iz šolskega leta 1987/88 *Novi SŠO*. Obe sta po vsebini seveda športno obarvani, a kljub temu najdemo v njiju tudi pesmi in spise učencev, modni kotiček, horoskop, križanke.

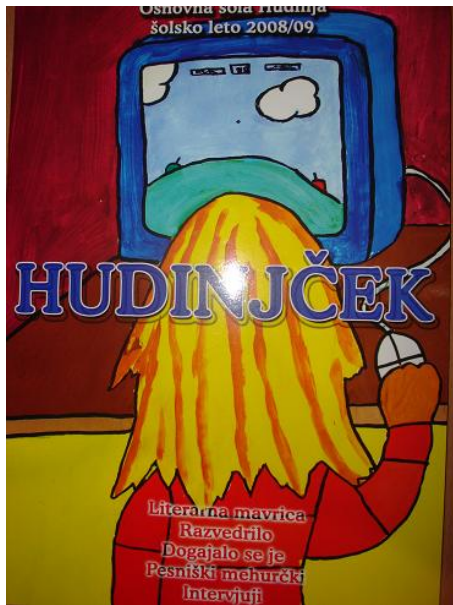

Slike 41, 42, 43: Naslovnice edinih ohranjenih glasil OŠ Hudinje iz 80. let 20. stoletja

Danes se glasilo imenuje Hudinjček. Vsako leto izdajo eno ali dve številki. Glasilo je začelo izhajati v šolskem letu 1998/99 in takrat pod mentorstvom Jožeta Berka in Vlaste Gričar izideta dve glasili. Vse do šolskega leta 2004/05 so izdali po dve številki glasila, stalnega mentorja glasila niso imela. Od naslednjega šolskega leta do letos so izdali vsako leto po eno številko. Vsa glasila imajo stalno shemo rubrik in vsebine, vsa so tudi literarno-novinarska. V Hudinjčku imajo navado, da vsako leto v glasilo vstavijo sliko vsakega razreda, kar se nama je zdelo zanimivo, ker lahko vidimo, kako so se učenci čez vsa leta spremenili. Zadnja številka glasila vsebuje tudi zgodovinske prispevke ter nemške in angleške spise učencev.

⁵⁴ Kovač, Krajšek, Lapornik, Urbanizacija Celja na območju Zgornje Hudinje, MOC, Celje 2007, <http://www.knjiznica-celje.si/raziskovalne/4200704702.pdf>, 4. 3. 2010.

⁵⁵ Badovinac in drugi, 1991, str. 14.

Slike 44: Naslovnica lanskega Hudinjčka

3. 10 OŠ Ljubečna

Začetek osnovnega šolstva na Ljubečni sega v leto 1903, ko je v tem kraju zgrajeno prvo šolsko poslopje. Od leta 1964 pa vse do 1998 je bila šola na Ljubečni podružnica OŠ Hudinja. Leta 1998 dobi kraj novo šolsko poslopje, šola pa postane samostojna osemletka.⁵⁶

OKC ne hrani nobenega glasila te osnovne šole, tudi na šoli ta glasila niso ohranjena. Oktobra 2009 pa so na svoji spletni strani v okviru projekta »To sem jaz« objavili istoimensko spletno glasilo, v katerem pišejo o zdravju, spolnosti, ljubezni ter o drugih poučnih temah, ki zanimajo učence od šestega do devetega razreda. Glasilo vsebuje veliko anket, nalog ter prispevkov učencev.⁵⁷

⁵⁶ Martin Grosek, Predgovor v: Vanesa Čanji (ured.), 100 let osnovne šole na Ljubečni, Osnovna šola Ljubečna, Celje 2003, str. 5.

⁵⁷ Časopis to sem jaz, http://www.os-ljubecna.si/2009_2010/to_sem_jaz.pdf, 1. 3. 2010.

3. 11 OŠ Glazija

Samostojna pomožna šola v Celju je bila ustanovljena 1946. leta, prvi pomožni oddelek pa je deloval že leta 1934 na ljudski šoli v Celju. 1957. leta je začel poslovati Vzgojni zavod za duševno nerazvito mladino na Golovcu. V šolskem letu 1960/61 je šola dobila ime po mladi partizanski učiteljici Zavod Ivanke Uranjek. Dve leti kasneje se je Zavodu priključil še Dom Mihe Pintarja iz Dobrne. V tem času je iz potreb začela rasti ideja o novi posebni šoli. Njena vrata so se odprla septembra 1972, leta 1991 je tako kot večina celjskih šol postala zavod in dobila novo ime Osnovna šola Glazija.⁵⁸

O najstarejših glasilih na OŠ Glazija izvemo iz že omenjene raziskovalne naloge, v OKC ter v njihovi šolski knjižnici hranijo le eno glasilo, ki je nastalo pred letom 2000. Najstarejše glasilo, ki se je imenovalo *Naša šola*, je začelo izhajati v šolskem letu 1971/72. Z imenom *Marjetica* je prvič izšlo v šolskem letu 1975/76. To ime so izbrali, ker je marjetica simbol duševno prizadetih in motenih otrok. Vsak letnik je imel dve do tri številke, v katerih so učenci objavljali svoje pesmi, spise, ankete ter ilustracije.⁵⁹

Slika 45: Naslovnica Marjetice

Glasilo *Marjetica* so preimenovali v *Predstavimo se*. Ohranjeni sta le dve številki, in sicer prva, ki je izšla v šolskem letu 1996/97, in druga, iz leta 2001/02. Urednica obeh glasil je bila Romana Lebič. Glasili sta popolnoma informativne narave, saj v njih lahko beremo le pomembne informacije o šoli in bi jih lahko uvrstili bolj med letopise.

Od šolskega leta 2007/08 enkrat ali dvakrat letno na šoli izhaja glasilo *Naše novice*, ki je literarno-novinarsko glasilo, in poleg šolskih novic o različnih dosežkih učencev objavlja še likovne in pisne izdelke učencev. Njihova glasila niso bila tako obsežna kot ostala, saj so imela le do 15 strani, prilagojena so tudi njihovem nekoliko drugačnemu programu. Vsako šolsko leto se menjajo tudi mentorji in mentorice, po

⁵⁸ Spletna stran OŠ Glazija, <http://www2.arnes.si/~oglazijace/oSoli/ustSole.htm>, 10. 1. 2010.

⁵⁹ Badovinac in drugi, 1991, str. 12.

njihovih informacijah večkrat sodelujeta dva mentorja, ki skupaj urejata besedilo. To šolsko leto mentorici Martina Pfeifer in Silva Krajnc pripravljata novo glasilo, ki bo nosilo ime Šopek utrinkov.

Slika 46: Glasilo OŠ Glazija

4 ZAKLJUČEK

Raziskovanje šolskih glasil je bilo zelo zanimivo, saj so se skozi vsa ta leta spreminjala. Mladi novinarji so se trudili, da bi glasilo naredili bralcem čim bolj zanimivo in zabavno. Tako vsebina glasil odraža interes učencev, lahko pa bi s pomočjo vsebin ugotavljali, kaj je posamezno generacijo zanimalo. Glasilo nam prikaže utrip šole, svoj kotic lahko v njem najdejo mladi pesniki, pisatelji, novinarji in slikarji. Pestra zgodovina celjskih glasil, ki se začne s Studenčkom iz leta 1941, nam vse to dokazuje.

Po pregledu glasil na celjskih šolah in v OKC sva ugotovili, da so razlike med aktivnostjo šol na tem področju zelo različne, vendar lahko ugotovimo, da so vse šole vsaj enkrat izdale šolsko glasilo, pri tem nekoliko odstopa OŠ Ljubečna, ki je začela zadnje leto izdajati spletno glasilo, prej pa šolskega glasila niso imeli.

Nikakor ne moremo potrditi naše teze, da je med več kot polovico glasil izšla samo ena številka posameznega letnika, saj ko so novinarski in literarni krožki delovali zelo aktivno, so izdali tudi do šest števil letno, drugače pa je po najini oceni vsak letnik imel povprečno dva izvoda letno.

Da nima tradicija šole prav nič opraviti s številom izdanih glasil, je vsekakor dokaz najmlajša v svojem kraju OŠ Frana Roša, ki odstopa tudi po tem, da ima še danes v svoji šolski knjižnici skrbno spravljena vsa glasila. Drugič lahko ovržemo to tezo na primeru II. OŠ Celje, na kateri so naju presenetili; ne samo, ker so v preteklosti izdali malo glasil, ampak tudi, ker le-teh ne hranijo tako, kot bi bilo potrebno. S tem odgovorom sva ovrgli tudi najino naslednjo tezo, saj razen OŠ Frana Roša, nobena šolska knjižnica ne hrani te svoje dediščine v celoti. Med obiski na šolah sva ugotovili, da je večina glasil spravljenih v pisarnah mentorjev, izvodov ne pošiljajo v OKC in tako nastane problem, ko učitelj mentor zapusti šolo, glasila pa vzame s seboj.

Že v teoretičnem delu raziskovalne naloge sva zapisali, da se s širjenjem računalnikov zelo spreminjajo tudi glasila, saj imajo učenci sedaj več možnosti za oblikovanje in iskanje vsebin. Na začetku sva bili prepričani, da se je v tej računalniški dobi, ko se je medijski svet tako razcvetel, zelo povečalo tudi število šolskih glasil, kar se je izkazalo za napačno trditev. Vzroke lahko iščemo verjetno v preobremenjenosti učencev z drugimi obšolskimi dejavnostmi in medijsko prenatrpanostjo. Kljub temu pa so glasila tudi na dveh celjskih osnovnih šolah dobila popolnoma novo spletno obliko.

Na koncu bi radi predstavili še najpomembnejšo ugotovitev najinega raziskovanja: v šolskih glasilih je hranjenih ogromno lepih trenutkov šole, za katere bi bilo res škoda, da bi bili pozabljeni. Zato bi bilo dobro, da bi se na vsaki šoli zavedali, da je te liste potrebno hraniti. Predlagali bi, da se vsak izvod glasila pošlje OKC ter hrani v šolski knjižnici.

5 SEZNAM SLIK

Vse slike, kjer ni naveden drug vir oziroma literatura, sva slikali sami s fotoaparatom Sony DSC-W150, in sicer v času od 1. 2. do 9. 3. 2010. Iz vseh glasilih zaradi pomanjkanja osnovnih podatkov ni bilo mogoče izpisati letnika ali številke izida.

- Slika 1: Naslovnica dijaškega lista Vaje (Mohor, 2008, str. 45).
- Slika 2: Preglova povest o ustvarjalcih šolskega glasila (<http://193.2.241.119/FTP/Projekti/pisatelji/Simon%20Jenko.htm>, 16. 2. 2009.)
- Sliki 3 in 4: naslovnici dveh najstarejših celjskih šolskih glasil Studenček (posredovano po elektronski pošti od: Valentine Tominec, Šolski muzej Slovenije, 9. 3. 2010)
- Slika 5: naslovnica prvega povojnega glasila Studenček (posredovano po elektronski pošti od: Valentine Tominec, Šolski muzej Slovenije, 9. 3. 2010)
- Sliki 6, 7: Mlada rast, letnik I, št. 1, I. OŠ Celje, 1960/61.
- Slika 8: Čenče, I. OŠ Celje, 1997/98.
- Slika 9: Pesti, I. OŠ Celje, 2000/01.
- Slika 10: Od 1 do 8 (Badovinac in drugi, 1991, str. 19).
- Slika 11: Mladi novinar (Badovinac in drugi, 1991, str. 8).
- Slika 12: Kapljice (Badovinac in drugi, 1991, str. 8).
- Slika 13: Utrinki, letnik I, št. 1, OŠ Ivana Kovačiča - Efenke Celje, 1981/82.
- Slika 14: Utrinki, letnik IV., št. 1, OŠ Ivana Kovačiča - Efenke Celje, 1984/85.
- Slika 15: Utrinki, letnik VI, št. 1, OŠ Ivana Kovačiča - Efenke Celje, 1986/87.
- Slika 16: To in ono, letnik I, št. 1, IV. OŠ Celje, 1988/89.
- Slika 17: To in ono, letnik VI, št. 1, IV. OŠ Celje, 1983/84.
- Slika 18: Fackopis, letnik I., št. 1, IV. OŠ Celje, 1997/98.
- Slika 19: Fackolinka, Glasilo 4. b razreda IV. OŠ Celje, junij 1998.
- Slika 20: Stopinje mladosti, letnik I, št. 1, IV. OŠ Celje, februar 2002.
- Slika 21: Stopinje mladosti, letnik I, št. 2, IV. OŠ Celje, maj 2002.
- Slika 22: Stopinje mladosti, letnik II, št. 3, IV. OŠ Celje, februar 2003.
- Slika 23: Z Evropo v Evropo, Bilten IV. OŠ Celje, 23.4.2004.
- Slika 24: Čvekopis, letnik I, št. 1, IV. OŠ Celje, april 2004.
- Slika 25: Mravljica, OŠ Frana Kranjca, Polule 1981.
- Slika 26: Mravljica, št. 2, OŠ Frana Kranjca, Polule 1986.
- Slika 27: Stopinje mladosti, letnik II, št. 5, OŠ Frana Roša Celje, 1982/83.
- Slika 28: Stopinje mladosti, letnik V, št. 2, OŠ Frana Roša Celje, 1984/85.
- Slika 29: Stopinje mladosti, letnik IX, št. 1-2, OŠ Frana Roša Celje, 1988/89.
- Slika 30: Drobtinice, OŠ Frana Roša Celje, 1984.
- Slika 31: Prašna cesta, OŠ Frana Roša Celje, 1986.
- Slika 32: Kadar se nebo pozlati, OŠ Frana Roša Celje, 1986.
- Slika 33: Glasilo za silo, št. 2-3, OŠ Frana Roša Celje, 1992/93.

- Slika 34: Glasilo za silo, št. 1, OŠ Frana Roša Celje, 1995/96.
- Slika 35: Čup, OŠ Frana Roša Celje, vezana zbirka glasil 1997-2000.
- Slika 36: Rošev utrip, letnik I, št. 1, OŠ Frana Roša Celje, 2007/08.
- Slika 37: Vrednote pomladnega jutra, OŠ Veljka Vlahoviča Celje, 1990.
- Slika 38: Rosne kapljice, letnik I, št. 1, OŠ Veljka Vlahoviča Celje, 1986/87.
- Slika 39: Šolski svet, letnik III, št. 1, OŠ Lava Celje, 1996/97.
- Slika 40: Novoletnice, OŠ Lava Celje, 2006/07.
- Slika 41: Mlada Hudinja, št. 1, OŠ Franja Vrunča Celje, 1987/88.
- Slika 42: Novi SŠO, št. 1-2, OŠ Franja Vrunča Celje, 1988.
- Slika 43: Glasilo SUŠ, OŠ Franja Vrunča Celje, 1985/86.
- Slika 44: Hudinjček, OŠ Hudinja, 2008/09.
- Slika 45: Marjetica (Badovinac in drugi, 1991, str. 13).
- Slika 46: Predstavim se, OŠ Glazija Celje, 1996/97.

6 VIRI IN LITERATURA

- Badovinac, Bizjak, Ferme, Koren, Krušič, Robič, Šolsko glasilo - svet v malem, TOZD Ivana Kovačiča Efenke Celje, raziskovalna naloga, Mladi za napredek Celja, Celje 1991.
- Martin Grosek, predgovor v: Vanesa Čanji (ured.), 100 let osnovne šole na Ljubečni, Osnovna šola Ljubečna, Celje 2003.
- Manca Košir, Mladi novinar, Pomaga lastna glava, Mladinska knjiga, Ljubljana 1987.
- Mohor, Košir, Stanonik, Naš čas-opis, delovni zvezek za izbirni predmet šolsko novinarstvo za 7.,8. in 9. razred osnovne devetletne šole, založba Rokus, Ljubljana 2003.
- Miha Mohor, Glasovi mladih, Javni sklad RS za kulturne dejavnosti, Ljubljana 2008.
- Slavko Pregl, Geniji v kratkih hlačah, Založba GYRUS, Ljubljana 2000.
- Osnovna šola Lava – Dama tridesetih let, Mladi za Celje 2007, MOC, Oddelek za družbene dejavnosti, Celje 2007.

Elektronski viri:

- <http://193.2.241.119/FTP/Projekti/pisatelji/Simon%20Jenko.htm>, 16. 2. 2009.
- <http://www.simos.si/foto/2900.gif>, 25. 1. 2010
- Miha Mohor, Šolska glasila in bralna značka, [www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/glasila znacka.doc](http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/glasila_znacka.doc), 12. 11. 2009.
- Spletno šolsko glasilo, <http://info.edus.si/eslo/index.php/iz-nasih-sol/70-spletno-solsko-glasilo>, 15. 1. 2010.
- Spletna stran I. OŠ Celje, <http://www.iosce.si/1.sola/ios1500.htm>, 10. 1. 2010.
- Spletna stran II. OŠ Celje, <http://www.slander.si/Osnovni%20podatki/Zgodovina%20%C5%A1ole.aspx>, 10. 1. 2010.
- Wikipedija, III. osnovna šola Celje, http://sl.wikipedia.org/wiki/III._osnovna_%C5%A1ola_Celje, 10. 1. 2010.
- Spletna stran IV. OŠ Celje, <http://www.facka.si/page11.htm>, 10. 1. 2010.
- V objemu preteklosti, z močjo sedanosti, na krilih prihodnosti, v: Šole jubilentke, bilten, št. 6, <http://moc.celje.si/uprava/documents/mladi/bilten6.pdf>, 10. 1. 2010.
- Spletna stran OŠ Frana Kranjca, S tačko v roki, <http://www2.arnes.si/~oscefk1s/fk.htm>, 1. 3. 2010.
- Spletna stran OŠ Frana Kranjca, Mladi novinarji, <http://www2.arnes.si/~oscefk1s/fk.htm>, 1. 3. 2010.

- Kovač, Krajšek, Lapornik, Urbanizacija Celja na območju Zgornje Hudinje, MOC, Celje 2007, <http://www.knjiznica-celje.si/raziskovalne/4200704702.pdf>, 4. 3. 2010.
- Spletna stran OŠ Frana Roša, http://www2.arnes.si/~oscefr2s/1_4.html, 10. 1. 2010.
- Časopis to sem jaz, http://www.os-ljubecna.si/2009_2010/to_sem_jaz.pdf, 1. 3. 2010.
- Spletna stran OŠ Glazija, <http://www2.arnes.si/~oglazijace/oSoli/ustSole.htm>, 10. 1. 2010.